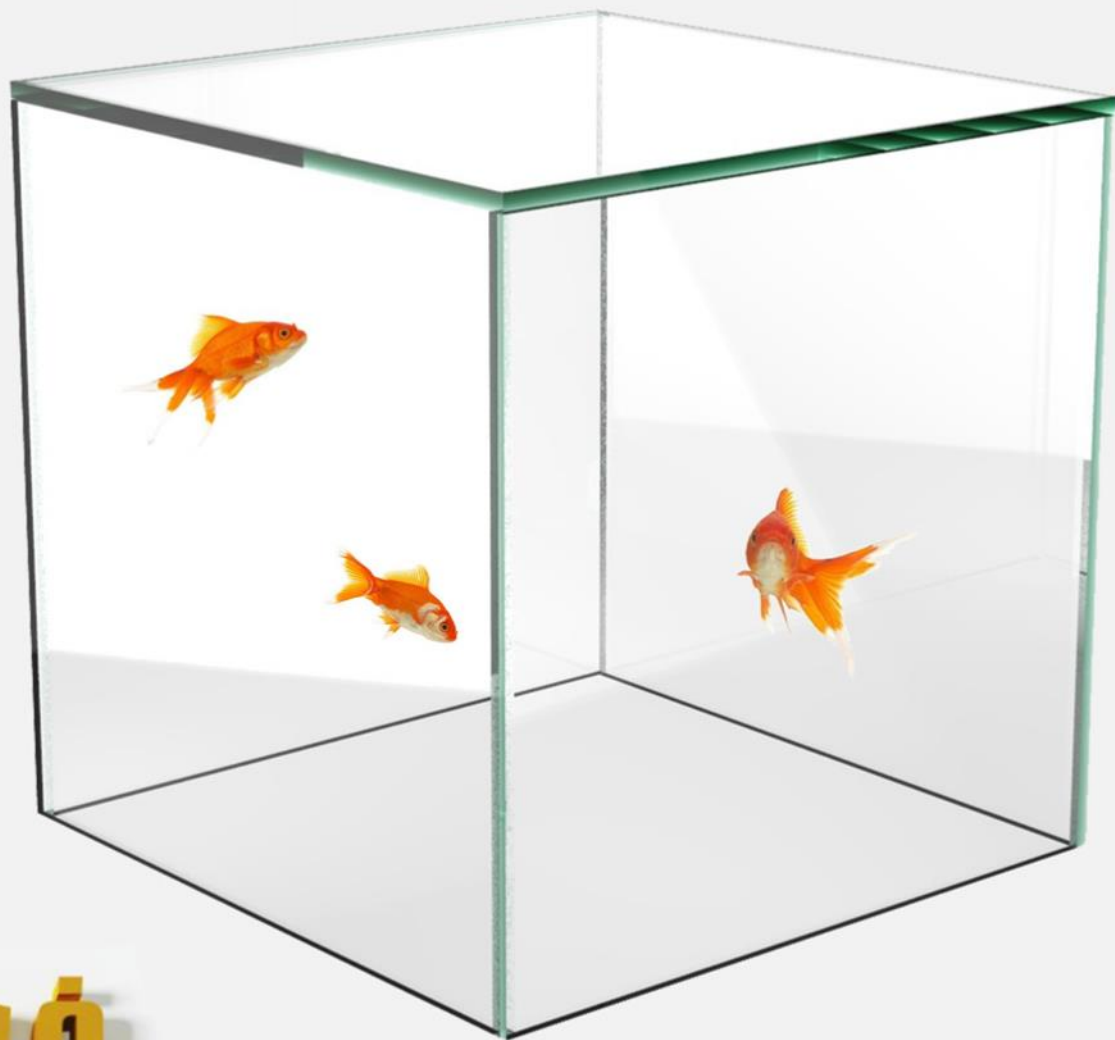

فرهنگ موزه

شماره هشتم / اسفند ۱۳۹۳

فرهنگ موزه

شماره هشتم / اسفند ۱۳۹۳

فرهنگ موزه

محمل الکترونیکی تعامل و تبادل موزه داران و علاقه مندان موزه
شماره هشتم: اسفندماه ۱۳۹۳

زیرنظر: رضا دبیری نژاد

اهالی تحریر: فاطمه احمدی، پریسا اندامی، زهرا حبیبی زاد، محسن حق گو، محمد حکمت،
رضا دبیری نژاد، میثم رضایی مهوار، نگار ساغریچی، گلناز گل صباحی، میثم عبدلی، کرم میرزایی

با آثاری از: بهروز امینی، مهدی تمیزی، ندا حسین طهرانی، لیلا حقیقت جو، مهدیه درزی
شیرین مستغاثی، دامون منزوی، محمد نوروزی
خبر: دامون منزوی، پریسا اندامی

طراحی گرافیک: میثم رضایی مهوار
اجرای صفحات: محسن حق گو

روابط عمومی: فاطمه احمدی

نشانی الکترونیکی: farhange.muze@gmail.com

فهرست مطالب

سلام هشتم / ۲

خلاصه‌ای از سخنرانی پروفسور آماریسوار گالا در موزه ملی ایران / ۴
نشست پروفسور گالا با اعضای تحریریه فرهنگ موزه / ۹
پیشینه‌ی موزه در اساطیر یونان و تاریخچه‌ی شکل‌گیری موزه‌های
امروزی (قسمت اول) / ۱۳
موزه چیست و برای چیست؟ / ۱۹
واژگان موزه‌شناسی / ۲۸
تعریف موزه از نگاه شورای بین‌المللی موزه‌ها (ایکوم) / ۳۰
موزه‌ها، هویت ملی، فرا ملی و میان فرهنگی (قسمت اول) / ۳۴

اگر قادر به دیدنش نیستید، سخنی از آن مگویید! / ۳۸
تکنولوژی در خدمت موزه / ۴۳
آسیبی که نور به مجموعه‌ها وارد می‌کند / ۴۵

در حلقه - نشست چهارم
ارتباط در موزه / ۴۹

بازی نشانه و متن در آینه آسمان / ۵۹
آشنایی با موزه‌های دکن کالج، پونا - هند (بخش سوم) / ۶۳
تأملی بر نمایشگاه اشیاء استردادای خورون / ۶۷
پذیرش کودکان و نوجوانان در موزه / ۷۲

فلوت اوریناسین / ۷۵
بررسی بافت، طرح و رنگ، در پارچه‌ی زربفت روپوش قبر از بقعه شیخ
صفی‌الدین اردبیلی / ۷۸
چرا موزه‌ها از سکه‌های باستانی بدشان می‌آید؟ / ۸۳

خبرها / ۸۷
نگارخانه / ۸۹

تجارب جهانی

آشنایی با موزه های دکن کالج، پونا - هند، نمونه ای از موزه های دانشگاهی (بخش سوم)

ندا حسین طهرانی

Nedahtehrani112@gmail.com

دو کوزه بزرگ تدفین به هم چسبیده دوره مس و سنگ تپه باستانی اینامگون (Inamagaon) در منطقه پونا (Pune) ایالت ماهرشتر (Maharashtra) در حدود ۹۰۰ ق.م.

قفسه ۱۲:

جمجمه سر انسان شامل زن، مرد، کودک به همراه سن

انسان بالغ دفن شده در ظرفی که ۴ پایه نیز دارد و از خاک رس تیره ساخته شده در خانه ای بزرگ واقع در اینامگون (Inamagaon) یافته شده است.

تدفین انسان در کوزه از دوره نوسنگی، تاکالاکوتا (Takkalakota) در منطقه بلاری (Bellary) واقع در ایالت کارناتاکا (Karnataka) در حدود ۱۸۰۰ ق.م.

اسکلت یک پسر ۱۱ یا ۱۲ ساله از دوره مس و سنگ یافت شده در نواسا (Nevasa) در حدود ۱۱۰۰ ق.م.

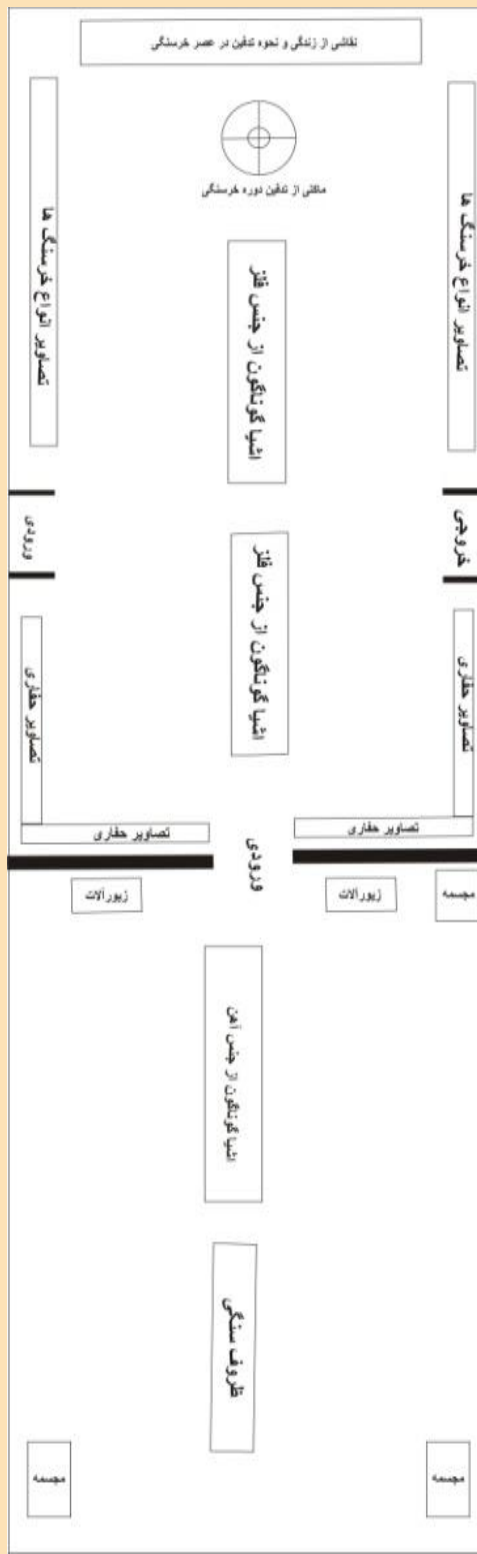
موزه عصر خرسنگی

عصر خرسنگی در هند

Megalithic به معنی سنگ بزرگ است. اگر چه در باستان شناسی به بناها و یا مقبره هایی که از سنگ های عظیم که عموماً سخت و خرد نشده اند اطلاق می شود. بناهای خرسنگی متنوعی در هند وجود دارد مثل:

چندستون یکپارچه مکعبی (Dolmenoid Cist)، سرپوش سنگی (Hood-Stone)، سنگ بلند و صاف (Menhir)، سنگ های محلی (Topical)، سنگ دایره ای (Stone Circle)، تابوت سنگی آهکی (Sarcophagus) و غیره.

اگر چه تمرکز بیشتر این نوع معماری در شبه جزیره هند است ولی در نقاط دیگر نیز معماری خرسنگی گزارش شده است که قدمت آنها به دوقرن قبل از میلاد مسیح برمی گردد. با آزمایش کربن ۱۴ در طی مراحل مختلف قدمت آن به روزگاران باستان عهد عتیق برمی گردد. قدمت آنها به حدود ۱۰۰۰ ق.م. اختصاص داده شده اند و تا اوایل دوره مسیحیت ادامه یافته اند. بر روی برخی از آنها در جنوب هند، هنر روم به چشم می خورد. به دلیل یافتن دست ساخته های آهنی در این محل ها خرسنگ ها را، اصولاً به عصر آهن اختصاص می دهند. در بخش هایی از هند معماری خرسنگی یک رسم زنده است مانند:

کوندس Gonds در بستر Bastar، ارانس Oraons و مونداس Mundas در چوتا ناگور Chota Nagpur، بندوس Bondos و گاداباس Gadabas در ایالت اریسا Orissa و ناگاس Nagas و خسیس Khasis در ایالت آسام Assam مراسم تدفین آنها یادآور عصر خرسنگی است. توجه. تمامی مجموعه این موزه را تنها تصاویر تشکیل می دهد به همین خاطر در توضیح هر یک از بخش ها به جای کلمه قفسه از کلمه تصویر استفاده شده است.

تصویر محفظه چایپایی (Transepted Cist)

خرسنگ معروف به محفظه چلیپایی در ایالت های کرالا (Kerala)، تامیل نادو (Tamilnadu) اندرا پرادش (Andhra Pradesh) یافت شده است. این جعبه محفظه ای برای قبر است و از تخته سنگ هایی در زیرسطح زمین ساخته شده است. یک سنگ عمودی معمولاً به عنوان در ورودی به شکل دایره مانند سوراخ می شده و به دریچه یا حفره ورودی معروف است. در تمامی خرسنگ های چلیپایی

یک پیش اتاق به همراه دریچه ای در دیواره اصلی جعبه وجود دارد که آن را به ۲ قسمت تقسیم می کند. دیواره جعبه همیشه شرقی-غربی بوده و جعبه را به ۲ قسمت مساوی تقسیم می کند. این جعبه همواره به وسیله یک سنگ مدور احاطه و نشانه گذاری شده و زمانی که قسمتی از جعبه یا تمام آن زیر زمین قرار دارد، به وسیله یک سنگ نشان پوشیده می شود.

تصویر محفظه حفره ای (Port-Hole Cist)

در واقع یک سری ساختار های زیرزمینی جعبه مانند هستند که ابتدا به وسیله حفر کردن یک اتاق مستطیل مانند در خاک رس و سپس قسمت بندی کف و کناره ها با تخته سنگ های سخت ساخته می شود. در آخر سقف حفره با یک تخته سنگ پوشانده می شود. حفره ای دوزنقه ای شکل از بیرون به وسیله تخته سنگ کوچکتر بسته می شود. در سطح زمین جعبه به وسیله دایره های سنگی احاطه می شود. این نوع خرسنگ ها در ایالت های کرالا (Kerala)، تامیل نادو (Tamilnadu)، آندرا پرادش (Andhra Pradesh) یافت شده است.

نقاشی انتهای سالن

زندگی و نحوه تدفین در دوره خرسنگی را نشان می دهد.

تصویر حفره های زیرزمینی (Underground Cave)

یک محوطه مستطیل شکل که دارای پلکانی است که به یک یا دو ورودی مربع یا مستطیل شکل بر سطح عمودی صخره به انتهای محوطه پایینی منتهی می شود که به اندازه عبور یک فرد بالغ است. کف گنبد شامل نیمکت هایی است که از صخره

تراشیده شده است.

تصویر سنگ چتر مانند (Umbrella – Stone)

شامل یک سنگ دایره ای شکل با لبه های مخروطی در انتها؛ که به وسیله ۴ تخته سنگ که به شکل مربع که محکم داخل زمین کاشته شده اند حفاظت می شود ستونها به شکلی ساخته شده اند که در بخش های بالایی شکل مربع آنها کوچکتر و مسطح می شود تا به سنگ درپوش که چتر نامیده می شود برسد.

تصویر تخته سنگی بلند و استوار (Menhir)

سنگهای بزرگ و عمود که در زمین نصب شده و به صورت جدا جدا در کنار هم قرار دارند. این گونه تخته سنگ ها در کشمیر (Kashmir)، کرالا (Kerele) و همچنین در آسام (Assam)، بستر (Bastar) نیز وجود دارد.

ماکتی از چندستون یکپارچه مکعبی (Dolmenoid Cist)

تصویر محوطه باستانی ماهورجار (Mahurjhar) واقع در ایالت ماهاراشترا (Maharashtra)

الگوهای مسی، بقایای اسکلت، سفال منقوش، تیغه آهنی، زیورآلات از جنس طلا، تزییناتی که برای اسب استفاده می شد. ظرف مسی، جنگ افزار آهنی.

تصویر محوطه باستانی بورگون (Borgaon) واقع در ایالت ماهاراشترا (Maharashtra)

کوره ذوب آهن، زیورآلات از جنس طلا، ظرف مسی، مهره، اشیای مسی، تصویر کلی محوطه

تصویر محوطه باستانی خیرودا (Khairwada) واقع در ایالت ماهاراشترا (Maharashtra)

سنگ دایره ای (Stone Circle) سنگ قبر دایره ای ، (Cairn Circle)، بخشی از زندگی مردمی که در این عصر زندگی می کنند را نشان می دهد. مانند خانواده راباری (Rabbary)

این ماکت به شکل چند ستون یکپارچه مکعبی که در واقع محوطه ای برای مقبره است که برای دیواره و پوشش روی آن از سنگ استفاده می شود. این حفره معمولاً به وسیله یک دایره سنگی یا دو ردیف دایره سنگی نشانه گذاری می شدند. این نوع خرسنگ ها در ایالت های کارناتاکا (Karnataka)، آندرا پرداش (Andhra Pradesh) (تامیل نادو (Tamilnadu) ماهاراشترا (Maharashtra) کرالا (Kerele) یافت شده است.

تصویر سنگ دایره ای (Stone Circle)

سنگی دایره ای شکل و گاهی به شکل بیضی یا اشکال نامنظم که از کنار گذاشتن سنگ ها ساخته می شود.

این نوع خرسنگها در ایالت های کارناتاکا (Karnataka)، آندرا پرداش (Andhra Pradesh)، تامیل نادو (Tamilnadu)، ماهاراشترا (Maharashtra) کرالا (Kerele) یافت شده است.

